

Петько С.М.

доцент кафедри міжнародного менеджменту
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

Petko Stanislav

Associate Professor of the Department of International Management,
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ ТА ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

MECHANISMS OF INVESTMENT PROJECTS REALIZATION IN SOUTH KOREA AND EXPERIENCE FOR UKRAINE

Стаття присвячена дослідженню механізмів реалізації інвестиційних проектів та особливостей надходження ПІІ у сфері корейської економіки, ролі державних урядових організацій у залученні ПІІ в економіку країни, «брендингу» Південної Кореї в глобальному інвестиційному середовищі, корейського практичного досвіду для реалізації інвестиційних проектів в Україні. На прикладі державної компанії «KOTRA» проаналізовано роль державної підтримки в залученні прямих іноземних інвестицій в економіку Південної Кореї, а також визначено її допомогу в процесі реалізації спільних інвестиційних проектів під час побудови бізнес-діалогу з глобальними інвесторами. Значна увага приділена основним проблемам та викликам, що поставили перед українським урядом, а саме: покращення інвестиційного клімату та бізнес-середовища, гарантій для інвесторів та захисту інвестицій на державному рівні в процесі їх залучення в економіку країни, державної підтримки вітчизняних компаній в реалізації спільних інвестиційних проектів з іноземними партнерами.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний проект, глобалізація, транснаціоналізація, прямі іноземні інвестиції, малі та середні підприємства, «брендинг країни», стартап, венчурна компанія, «злиття» та «поглинання», транснаціональна корпорація.

Статья посвящена исследованию механизмов реализации инвестиционных проектов и особенностей привлечения ПИИ в сферы корейской экономики. Описана роль государственных организаций в привлечении ПИИ в экономику страны, «брендинга» Южной Кореи в глобальной инвестиционной среде, корейского практического опыта для реализации инвестиционных проектов в Украине. На примере государственной компании «KOTRA» проанализирована роль государственной поддержки в привлечении прямых иностранных инвестиций в экономику Южной Кореи, а также показано её содействие в процессе реализации совместных инвестиционных проектов при построении бизнес-диалога с глобальными инвесторами. Уделено внимание основным проблемам и вызовам, которые стоят перед украинским правительством относительно улучшения инвестиционного климата и бизнес-среды, гарантий для инвесторов и защиты инвестиций на государственном уровне в процессе их привлечения в экономику страны, а также государственной поддержки отечественных компаний в реализации совместных инвестиционных проектов с иностранными партнерами.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционный проект, глобализация, транснационализация, прямые иностранные инвестиции, малые и средние предприятия, брендинг страны, стартап, венчурная компания, транснациональная корпорация.

The article is devoted to the investigation of the investments projects mechanisms of realization and the specific features of the foreign direct investment attraction in the spheres of the South Korean economy; the role of the Government organizations in the FDI attraction to the country's economy; South Korean «branding» in the global investments environment; Korean's practical experience for investments projects realization in Ukraine. Korean government has significantly deregulated and opened up the country's investment market to foreign investors, launching a wide range of programs and efforts to attract foreign direct investments. In the early days, much of the policy focused on expanding the absolute quantity of capital resources from overseas by providing incentives proportional to the amount of the investments. Korean's foreign investment policies have gradually evolved toward qualitative growth, particularly with respect to high-value-added industries that can enhance the global competitiveness and potential of the Korean economy and create more new job places. Korean policymakers are striving to make Korea

one of the top 10 destinations of foreign investment in the world. With the challenges, which have happened with the global economy in the first part of 2020 year, for our country foreign direct investments will play a very important role in the long term national economy recovery after the world crisis. Using Korean's practical experience, Ukrainian Government must show to the international investors, that our country has a favorable investment climate, has regulated investment policy, make efforts for foreign investments protection, simplify taxation for foreign companies/measures of tax stimulation, to reduce investment risks in the country (inflation, budget deficit, fight against corruption), to stop war in Donbass region, support foreign investors with the organizational issues solve. It is obviously, that Ukrainian Government must understand: without foreign direct investments to Ukraine there is no economic growth. With total amount in 2019 year, near 2.4 billion of USD of foreign investments, it is not enough level of attracted investments for re-innovation and economy growth in our country. Also, we must point, that Korean Government structures, like «KOTRA», since its established, has played a crucial role in the attracting of foreign direct investments to Korean economy during the last 50 years. Nowadays, «KOTRA» continues to find and support foreign projects for Korean companies on the global level with a huge success. That's why, Korean experience in investment projects realization is too valuable for Ukrainian government, non-government and private structures. Summarizing of this article, it is important to understand, that without foreign direct investments and investment projects, it is impossible: to implement the different mechanisms of Ukrainian's economy industrialization, to conduct reforms in the economy, to give for local citizens better living conditions, to improve the technological level of manufacturing and competitiveness of domestic products in both internal and external markets.

Keywords: investments, investment project, globalization, transnationalization, foreign direct investments, small and medium sized enterprises, country's «branding», startup, venture company, «mergers» & «acquisitions», transnational corporation.

Постановка проблеми. У сьогоднішній для України вкрай гостро постає питання прямого іноземного інвестування в економіку, а також залучення практичного досвіду спеціалістами з високорозвинутих країн щодо реалізації спільних інвестиційних проектів на базі вітчизняних об'єктів інвестування. Рівень надходження прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у вітчизняну економіку за 2019 р. знаходиться на рівні 2.4 млрд. доларів США. Через що вітчизняні фахівці-практики, економісти, міжнародні інвестори, спеціалісти з групи Світового Банку та європейських фінансових інститутів (ЄБРР, ОЕСР) вважають цей рівень ПІІ неналежним для України. Наша країна гідна на краще, а нинішній уряд має докласти більш значні зусилля для «брендингу» України на глобальному ринку інвестицій, де залучення ПІІ з практичним досвідом реалізації сумісних інвестиційних проектів та їх результат суттєво сприяє зміцненню конкурентних позицій української економіки на міжнародній арені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню формування глобального ринку інвестицій та особливостями проектного менеджменту присвячені праці зарубіжних та вітчизняних учених: Л. Антонюк, Л. Брауна, О. Білоруса, А. Грінспена, О. Кіреєва, В. Кліна, Ю. Козака, Д. Лук'яненка, З. Луцишин, Т. Мана, Г. Марковіца, Дж. Міля, О. Мозгового, Т. Орехової, Є. Панченка, А. Поручника, О. Рогача, Л. Руденко-Сударевої, Є. Савельєва, Л. Самерса, П. Самуельсона, Дж. Сороса, Дж. Стігліца, В. Токаря, С. Хаймера, У. Шарпа, О. Швиданенка, В. Шевчука, С. Якубовського та ін.

Формулювання цілей (постановка завдання). Основним завданням статті є визначення механізмів реалізації інвестиційних проектів та особливостей надходження ПІІ до сфери корейської економіки; роль державних урядових організацій у сприянні залучення ПІІ в корейську економіку, міждержавне співробітництво Корейської урядової організації «KOTRA» щодо залучення ПІІ; «брендинг» Південної Кореї в глобальному інвестиційному середовищі, а також залучення корейського практичного досвіду для реалізації сумісних інвестиційних проектів в Україні.

Виклад основного матеріалу. У період турбулентності, невизначеності глобальних ринків, глобальної рецесії, яка насувається швидкими темпами на світ, передумов виникнення фінансової кризи, спричиненої коронавірусом, яку вже порівнюють з Великою Депресією 1929–1933 рр., велику роль у майбутньому розвитку країн та виходу із кризи будуть відігравати процеси транснаціоналізації їх економік.

Як слушно зазначає Д.Г. Лук'яненко, «масштаби і динаміка прямих інвестицій залежать насамперед від процесів транснаціоналізації, оскільки виникнення і діяльність ТНК базуються на прямому іноземному інвестуванні з метою створення афілійованих підприємств, дочірніх компаній, асоційованих компаній, філіалів. Саме це визначає масштаби і динаміку глобальних інвестиційних трендів і процесів активізації міжнародного виробництва» [1, с. 100], а також науковець додає: «На країновому рівні важливе значення мають політико-економічні (політична стабільність та міра втручання уряду в економічні процеси в країні, наявність і додержання дво- і багатосторонніх міжнародних угод), ресурсно-економічні (наявність або брак природних ресурсів, демографічна ситуація, географічне розташування) та загально-економічні фактори (рівень та динаміка макроекономічних показників). На глобальні інвестиційні процеси впливають стан розвитку світової економіки, стан міжнародних факторних та інвестиційних ринків, стабільність світової валютної системи, розвиток міжнародної інвестиційної структури» [1, с. 96].

Тому в розгляді цієї тематики неможливо не погодитися з наведеним вище твердженнями Д.Г. Лук'яненка в призмі залежності прямого іноземного інвестування від процесів транснаціоналізації економіки країни.

Південна Корея, країна, яка не має природних ресурсів, вдалого географічного розташування, маючи «нестабільного» сусіда, такого Північну Корею, з ядерною зброєю та, залишаючись з нею у стані військового конфлікту (трохи менше 70 років), спромоглася за останні 40 років перетворитися з відсталі, розбитої війною аграрної країни у надпотужну

Держава та регіони

високотехнологічну, експорто-орієнтовану країну з високим рівнем ВВП на душу населення і стати 12-ю економікою світу (табл. 1).

Отже, ПІІ в економіку Південної Кореї постійно зростає починаючи з 2001 р. [3]. З 2015 р. сумарні ПІІ перевищують 20 млрд. дол. США, при цьому зберігаючи постійний зростаючий тренд. Для корейської економіки, яка згідно з глобальними рейтингами та визначеннями Групи Світового Банку відноситься до розвинутої економіки, показник ПІІ сягає 26.9 млрд. дол. США у 2018 р. і є досить високим, що свідчить про високу довіру міжнародних інвесторів корейській економіці та уряду країни, що наведено нами на рис. 1.

У контексті викладеного вище додамо, що всі обсяги ПІІ, які показані на рис. 1, йдуть тільки в реальний сектор економіки (виробництво продукції) Південної Кореї та не є спекулятивним фінансовим капіталом. Ці процеси повністю контролюються і регулюються спеціальними органами влади.

Сказане вище засвідчує те, що у процесі глобального співробітництва та налагодження бізнес-відносин корейськими компаніями з міжнародними партнерами та інвесторами, ПІІ не тільки підвищують продуктивність місцевим корейським компаніям за рахунок передачі складних методів управління НДДКР, технологій, але й покращують структуру промисловості шляхом поширення здорової конкуренції між ними в усіх секторах виробництва. Своєю чергою ПІІ також посилюють конкурентоспроможність корейських компаній на глобальному ринку, допомагаючи SMEs-компаніям, які мають технології, але не мають фінансових ресурсів для розширення своєї торгової експансії на закордонні ринки, через що закордонні компанії з фінансовим капіталом разом із місцевими корейськими SMEs компаніями доповнюють свої слабкі сторони у глобальному ланцюгу доданої вартості.

Далі розглянемо роль Корейської урядової організації «KOTRA» в сприянні залучення інвестицій

Таблиця 1

Фінансові показники найбільших економік світу в 2018 р.

№	Назва країни	Загальне ВВП (трлн. дол. США)	ВВП на душу населення (тис. дол. США)	ПІІ, у % від загального ВВП країни
1	США	20.544	62,794	1,26
2	Китай	13.608	9,771	1,5
3	Японія	4.971	39,290	0,5
4	Німеччина	3.947	47,603	2,67
5	Великобританія	2.855	42,944	2,05
6	Франція	2.777	41,464	2,15
7	Індія	2.718	2,010	1,55
8	Італія	2.083	34,483	1,48
9	Бразилія	1.868	8,921	4,73
10	Канада	1.713	46,233	2,65
11	Росія	1.657	11,289	0,5
12	Республіка Корея	1.619	31,363	1,6

Джерело: складено автором за [2]

Надходження Прямих іноземних інвестицій

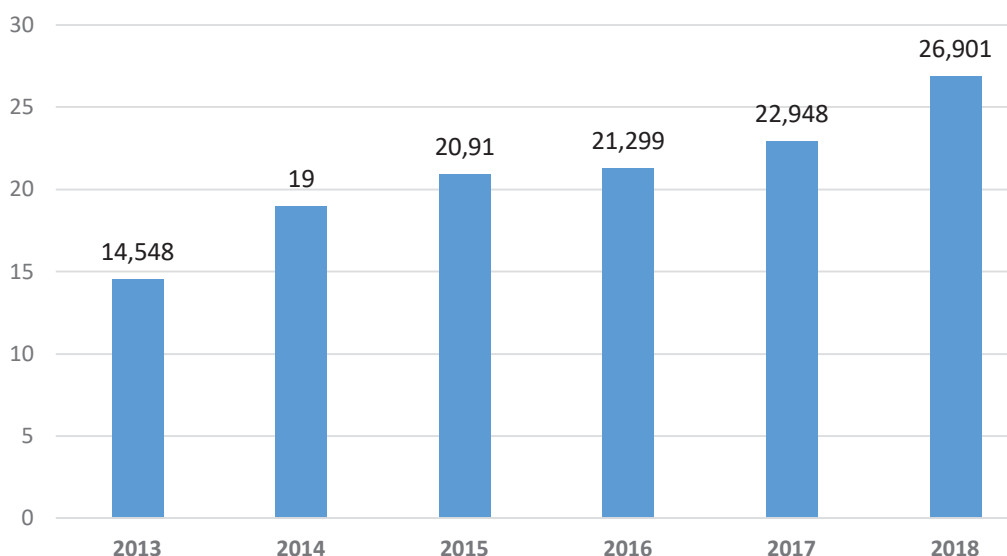

Рис. 1. Динаміка ПІІ в економіку Південної Кореї в розрізі 2013–2018 рр.

Джерело: побудовано автором за [3]

в економіку країни та механізми реалізації інвестиційних проектів.

Як було зазначено нами в низці попередніх публікацій [4; 5; 6; 7; 8; 9; 10], державна компанія «KOTRA» відіграє велику роль в «брендингу» Південної Кореї у глобальному інвестиційному середовищі, а також у залученні та підтримці глобальних інвестицій в економіку країни. Причому інвестиційна підтримка компанії «KOTRA» слугує двостороннім містком, який лібералізує Південну Корею та глобальних інвесторів, надає комплексний пакет послуг для залучення іноземних інвестицій та допомагає корейським компаніям інвестувати в глобальному масштабі.

Компанія «KOTRA», маючи в своєму арсеналі корейську національну інтернет платформу «Invest Korea» (далі «IK») для залучення інвестицій, щорічно проводить низку заходів для зустрічей корейських та закордонних інвесторів – «Invest Korea Week» (далі «IKW»), має свій бізнес-інкубатор для зарубіжних інвесторів – «Invest Korea Plaza» (далі «IKP»).

За підтримки Уряду Південної Кореї з 2017 р. була запущена програма відбору та управління інвестиційних проектів – «Invest Korea Market Place» program (далі «IKMP»). Завдяки програмі «IKMP» за останні 2 роки головним сеульським офісом компанії «KOTRA» було відібрано та підтверджено до реалізації 288 інвестиційних проектів по усьому світу. Для підтримки інвестиційного проекту після розроблення технічного обґрунтування або дорожньої карти щодо його реалізації є сервіс «після інвестування» – «Foreign Investment Ombudsman» (далі «FIO») [11; 12; 13; 14].

Нижче визначимо більш детально кожний із окреслених механізмів підтримки інвестицій в призмі особливостей міждержавного співробітництва корейської урядової організації «KOTRA» щодо залучення інвестицій в економіку країни.

«Invest Korea Week» («IKW») уперше було проведено в 2006 р., він став найбільшим заходом щодо залучення інвестицій, які орієнтуються на глобальних інвесторів в Південній Кореї. Цей захід має на меті проведення ознайомлення для потенційних інвесторів із інвестиційним середовищем та бізнес-кліматом Кореї, ознайомлення з корейською бізнес-культурою та етикетом, галузевими бізнес-турами на об'єкти інвестування проведення широких та комплексних бізнес-зустрічей [11].

Наступний – «Invest Korea Plaza» («IKP») – став першим об'єктом, «бізнес-інкубатором», у Південній Кореї, до якого мають доступ винятково іноземні інвестори для реалізації свого бізнесу та пропозицій своїх бізнес-ідей корейським компаніям. «IKP» пропонує адміністративні послуги, які допомагають підприємствам з іноземними інвестиціями у найкоротші терміни вдало організувати та розвивати свій бізнес в країні. Також спеціалісти з «IKP» пропонують закордонним інвесторам допомогу в побудові конструктивного діалогу з корейськими місцевими SMEs-компаніями, великим бізнесом та корейськими чиновниками, яких залучають у реалізацію потенційно цікавих інвестиційних проектів як в Кореї, так і за кордоном [13].

«Invest Korea Market Place» («IKPM») – це головний офіс компанії «KOTRA», розташований у м. Сеул, де завдяки своїй розробленій програмі,

згідно з чітко окресленими критеріями, спеціалісти відділів проектного менеджменту збирають інвестиційні проекти з усіх куточків світу (маються на увазі тільки ті країни, де розташовані філіали компанії «KOTRA») для подальшої їх реєстрації в базі CRM та підтвердження статусу. «IKPM» працює з корейськими компаніями та державними організаціями для розроблення та управління проектами щодо залучення ПІІ. Залишивши свій запит у філіалі своєї країни компанії «KOTRA», закордонний інвестор має змогу отримати відповідну інформацію щодо потенційних інвестиційних проектів та їхнього статусу в Південній Кореї. Обмін інформацією між інвесторами, місцевими офісами та головним офісом компанії «KOTRA» відбувається через інтернет завдяки корейській CRM-програмі [14].

«Foreign Investment Ombudsman» («FIO»), іншими словами, – «послуги після інвестування», мається на увазі Омбудсмен з іноземних інвестицій, що являє собою групу місцевих корейських спеціалістів, які є експертами в різних сферах, і ці експерти надають «післяінвестиційні» послуги для того, щоб допомогти закордонним інвесторам вирішити усі їхні потреби та ті проблеми, з якими вони зіткнулися в процесі реалізації свого бізнесу в Кореї [12]. Детальний опис механізмів реалізації проектів та залучення ПІІ в економіку Кореї зображено на рис. 2.

Як бачимо на рис. 2, державна корейська компанія «KOTRA» відіграє важливу роль у залученні і підтримці ПІІ та реалізує спільні інвестиційні проекти для створення глобальної «бізнес-екосистеми» шляхом міждержавного іноземного інвестування (мається на увазі реалізація спільних проектів з державними структурами в різних країнах світу). Основним індикатором успішної реалізації інвестиційних проектів разом із місцевими корейськими компаніями є глобальний рейтинг умов легкості ведення бізнесу, який щорічно проводиться Групою Світового Банку – «Doing business» (табл. 2).

На табл. 2 показано, що в оцінці простоти ведення бізнесу в Південній Кореї країна знаходиться на 5-му місці серед вибраних країн для аналізу. Для побудови рейтингу були вибрані країни, які є нині найбільшими торговельними партнерами Південної Кореї. Україна була вибрана для компаративного аналізу.

Безпрецедентну роль у «брендингу» Південної Кореї відіграє компанія «KOTRA», що полягає в донесенні для потенційних інвесторів та партнерів правдивої інформації щодо реального стану справ в економіці країни, інвестиційного бізнес-середовища, інноваційних трендів у фінансовій та нефінансовій сферах, угод «Mergers and Acquisitions». «KOTRA» також пропонує інформацію щодо зарубіжних інвестиційних можливостей для корейських SMEs-компаній, які прагнуть вести свій бізнес в глобальному масштабі та в тісному співробітництві з іноземними урядами, приватними компаніями, консалтинговими агентствами для двостороннього обміну інформацією. Компанія «KOTRA» в співробітництві з іноземними партнерами та венчурними капіталами підтримує стартапи, які прагнуть глобально вести свій бізнес, іншими словами – глобалізація стартапів та проектів «Born Global».

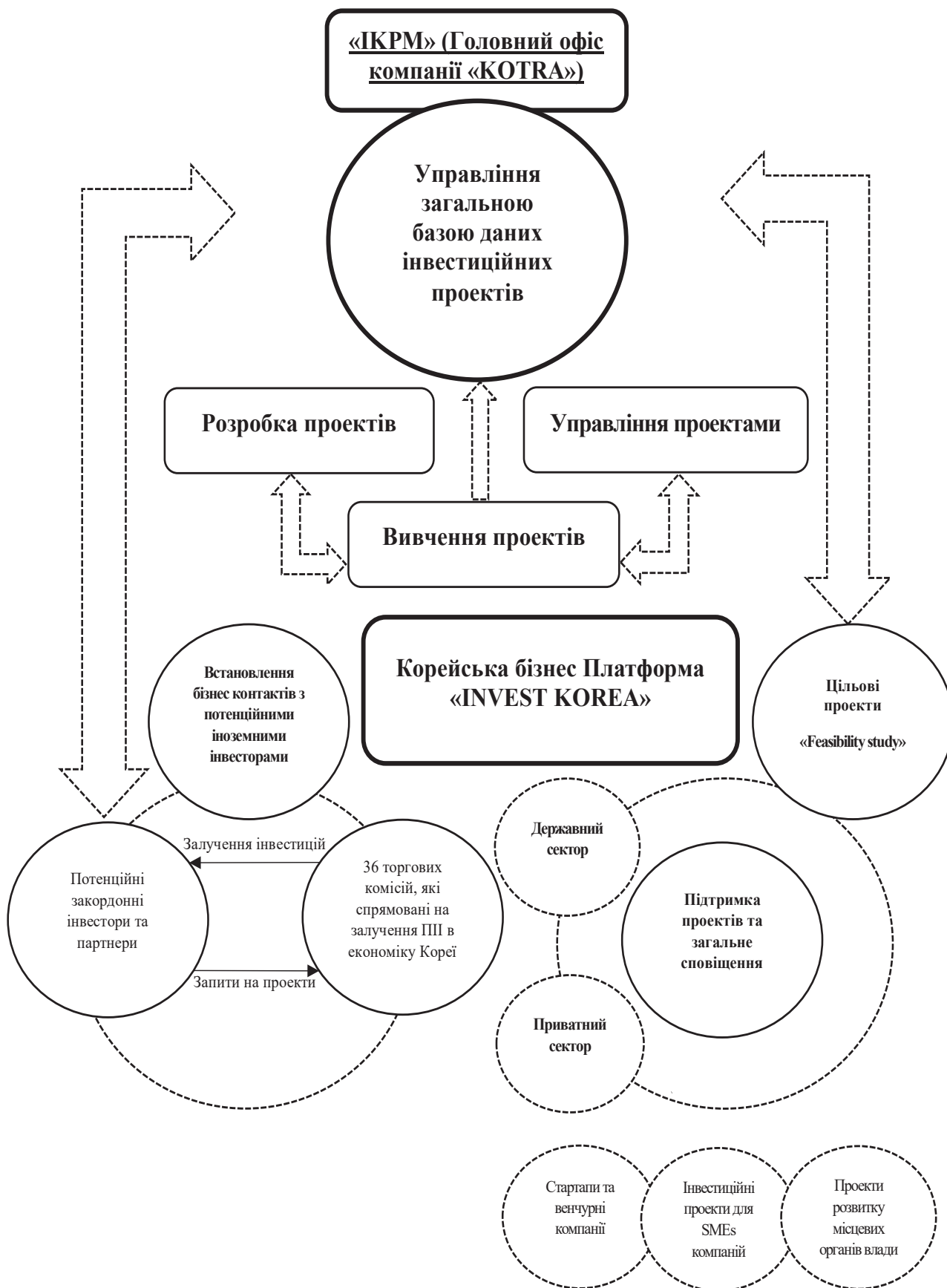

Рис. 2. Механізми реалізації та залучення ПІІ в економіку Кореї через «ІКРМ», головний офіс компанії «KOTRA»

Джерело: побудовано автором за [2; 3; 14]

**Рейтинг ведення бізнесу «Doing business» в 2019 р.
серед найбільших торговельних країн-партнерів Південної Кореї**

Країна	Місце в рейтингу	Початок бізнесу після реєстрації	Отримання дозволів на будівництво	Виконання контрактів	Підключення до електромережі
Сінгапур	2	1.5 дня	41 день	164 дні	30 днів
Південна Корея	5	4 дні	27 днів	290 днів	13 днів
США	8	5 днів	80 днів	420 днів	89 днів
Німеччина	24	8 днів	126 днів	499 днів	28 днів
Японія	39	11 днів	175 днів	360 днів	98 днів
Китай	46	8 днів	155 днів	496 днів	34 дня
Україна	71	8 днів	85 днів	378 днів	281 день

Джерело: складено автором за [15]

Висновок. З глобальними викликами, перед якими постала Україна на початку 2020 року (пандемія коронавірусу, негативна зовнішньоекономічна кон'юнктура ринків, зростання дефіциту державного бюджету, падіння ВВП), уряд України має залучати корейський досвід та технології в реалізацію сумісних інвестиційних проектів у різних сферах, що вплине на загальне зростання ПІІ в економіку нашої країни. Описані в статті механізми реалізації проектів у Південній Кореї показують вітчизняному бізнесу (якщо це реалізація приватного проекту) та державним структурам (якщо реалізується проект на державні кошти сумісно з державними структурами) усю бізнес-культуру та етикет корейських компаній, їхні специфічні риси ведення бізнесу, залучення ПІІ завдяки сприянню корейської урядової компанії «KOTRA».

Маючи в своєму арсеналі практичний досвід, інноваційні технології (як у фінансовій, так і у нефінансовій сферах), фінансові ресурси, співробітництво з корейськими компаніями неабияк зможе покращити конкурентоспроможність вітчизняного бізнесу та життя простим українцям, де йдеться про сумісну реалізацію проектів у сферах інфраструктури, екології та енергетики – побудова лікарень, Smart-парковок, заводів Biogas та Biomass, автомобільних доріг, сонячних електростанцій, сміттєпереробних заводів та ін. Усіма можливими шляхами Уряд має зробити з України «бренд» інвестиційно привабливої країни для потенційних інвесторів не тільки з Південної Кореї, а й з інших високорозвинутих країн світу.

Бібліографічний список:

1. Ресурси та моделі глобального економічного розвитку : монографія / [Д.Г. Лук'яненко та ін.]; за заг. ред. Д.Г. Лук'яненка, А.М. Поручника. Київ : КНЕУ, 2011. 703 с.
2. The world bank. GDP (current US\$). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> (дата звернення: 02.04.2020)
3. About Invest Korea Market Place (IKMP) program. URL: http://www.investkorea.org/en/ikmp/ikmp_overview.do (дата звернення: 02.04.2020).
4. Петько С.М. Виставки в маркетинговій діяльності малих та середніх підприємств у Південній Кореї. *Напрями та сучасний розвиток міжнародних відносин: економічні та політичні аспекти*: матеріали доповідей міжнар. наук.-практ.конф., м. Запоріжжя, 15 лютого 2020 р. Запоріжжя, 2020. С. 19–22.

5. Петько С.М. Глобалізація як основа світових інтеграційних процесів. *Економіка. Фінанси. Право*: інформаційно-аналітичний журнал; засн. Аудиторська фірма «Аналітик», Академія муніципального управління; гол. ред. В.К. Присяжнюк. Київ, 2013. № 11/1. С. 22–24.
6. Петько С.М. Підтримка урядовими організаціями малого та середнього бізнесу в Південній Кореї. *Стан розвитку інфраструктури підтримки бізнесу: національна та міжнародна практика*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Одеса, 7 грудня 2019 р. Одеса, 2019. С. 26–28.
7. Петько С.М. Позиціонування Гонконгу на глобальній фінансовій арені. *Науковий вісник УжНУ. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. Ужгород : ДВНЗ Ужгородський національний ун-т, 2017. Вип. 12. С. 76–80
8. Петько С.М. Роль Південнокорейських урядових організацій у підтримці малого та середнього бізнесу. *Науковий вісник УжНУ. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. Ужгород : ДВНЗ Ужгородський національний ун-т, 2020. Вип. 29. С. 124–128.
9. Pet'ko, S.M. Integration component of Asian-Pacific region development (on example APEC). *Economics, management, law: innovation strategy*: Collection of scientific articles. – Henan Science and Technology Press, Zhengzhou, China, 2016, pp. 152–155.
10. Petko, Stanislav. Risk Management in the Global Banking Business (Chinese aspect). *Intellectual Archive*. 2017, vol. 6, no. 2. Toronto : Shiny Word Corp., pp. 1–9.
11. Invest Korea Week 2019. URL: <https://www.investkoreaweek.kr/fairDash.do?hl=ENG> (дата звернення: 16.02.2020).
12. Foreign Investment Ombudsman. URL: <http://ombudsman.kotra.or.kr/eng/index.do> (accede mode: 16.02.2020).
13. Invest Korea Plaza. URL: http://english.kotra.or.kr/foreign/biz/KHENKO120M.html?TOP_MENU_CD=INVEST (дата звернення: 15.02.2020).
14. KOTRA. Global Networks. URL: <http://www.kotra.or.kr/foreign/main/KHEMUI010M.html> (дата звернення: 17.02.2020).
15. Doing Business 2019. Training for reform. A World Bank Group Flagship Report. Washington : International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, 2019. URL: https://www.doingbusiness.org/content/dam/doing-Business/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf (дата звернення: 24.03.2020).

References:

1. Resursy ta modeli globalnogo ekonomichnogo rozvytku [Resources and models of global economic development] : monografiya / [D.G. Lukiyanenko ta in.]; za zag. red. D.G. Lukiyanenka, A.M. Poruchnyka. Kyiv : KNEU, 2011. 703 p.
2. The world bank. GDP (current US\$). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> (accessed 02.04.2020).

3. About Invest Korea Market Place (IKMP) program. URL: http://www.investkorea.org/en/ikmp/ikmp_overview.do (accessed 02.04.2020).
4. Petko, S.M. (2020) Vystavky v marketynhovij diyalnosti malyh ta serednih pidpryyemstv u Pivdennij Koreyi [Exhibitions in the marketing activities of small and medium-sized enterprises in South Korea]. *Napryamy ta suchasnyj rozvytok mizhnarodnyx vidnosyn: ekonomichni ta politychni aspekty*: materialy dopovidej mizhnar. nauk.-prakt.konf., m. Zaporizhzhya, 15 lyutoho 2020 r. Zaporizhzhya, pp. 19–22.
5. Petko, S.M. (2013) Hlobalizaciya yak osnova svitovyh intehracijnyh procesiv [Globalization as the basis of the world integration processes]. *Economic. Finance. Law : informacijno-analitychnyj zhurnal ; zasn. Audytorska firma «Analitik», Akademiya municipalnogo upravlinnya ; hol. red. V.K. Prysyzhnyuk*. Kyiv, vol. 11/1, pp. 22–24.
6. Petko, S.M. (2019) Pidtrymka uriadovymy orhanizatsiiamy maloho ta serednoho biznesu v Pivdennii Korei [Support for small and medium-sized governmental organizations in South Korea]. *Stan rozvytku infrastruktury pidtrymky biznesu: natsionalna ta mizhnarodna praktyka: materialy vseukr. nauk.-prakt. konf., m. Odesa, 7 hrudnia 2019 r. / HO «Tsentr ekonomichnykh doslidzhen ta rozvytku»*. Odesa : TsEDR, pp. 26–28.
7. Petko, S.M. (2017) Pozytsonuvannia Honkonhu na hlobalnii finansovii areni [Positioning Hong Kong on the global financial arena]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod national university*. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo». Uzhhorod: Uzhhorod national university, no. 12, pp. 76–80.
8. Petko, S.M. (2020) Rol Pivdenнокorejskyh uryadovyh orhanizacij u pidtrymci maloho ta serednyoho biznesu [Role of the South Korean government organizations in the small and medium business support]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod national university*. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo». Uzhhorod : Uzhhorod national university, 2020. no. 29, pp. 124–128.
9. Pet'ko, S.M. (2016). Integration component of Asian-Pacific region development (on example APEC). *Economics, management, law: innovation strategy*: Collection of scientific articles. – Henan Science and Technology Press, Zhengzhou, China, pp. 152–155.
10. Petko, Stanislav (2017). Risk Management in the Global Banking Business (Chinese aspect). *Intellectual Archive*. vol. 6, no. 2. Toronto : Shiny Word Corp., pp. 1–9.
11. Invest Korea Week 2019. URL: <https://www.investkoreaweek.kr/fairDash.do?hl=ENG> (accessed 16.02.2020).
12. Foreign Investment Ombudsman. URL: <http://ombudsman.kotra.or.kr/eng/index.do> (accessed 16.02.2020).
13. Invest Korea Plaza. URL: http://english.kotra.or.kr/foreign/biz/KHENKO120M.html?TOP_MENU_CD=INVEST (accessed 15.02.2020).
14. KOTRA. Global Networks. URL: <http://www.kotra.or.kr/foreign/main/KHEMUI010M.html> (accessed 17.02.2020).
15. Doing Business 2019. Training for reform. A World Bank Group Flagship Report. Wachington : International Bank for Reconstruction and Development /The World Bank, 2019. URL : https://www.doingbusiness.org/content/dam/doing-Business/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf (accessed 24.03.2020).